

**ESTUDI ORNITOLÒGIC
DEL RIU ANOIA
(març 1988 - març 1994)**

DANIEL MACIÀ I MARTÍ

INTRODUCCIÓ: L'ORNITOLOGIA A CATALUNYA

Per conèixer millor el desenvolupament de l'ornitologia a Catalunya i a la comarca de l'Anoia en particular, ens caldrà saber un xic més sobre la seva història, i això és el que passarem a fer a continuació.

La primera publicació exclusiva d'ocells de la qual hi ha constància és el «*Catálogo y descripción dels pardals de l'Albufera de València*» de Marc Antoni d'Orellana, escrit en la nostra llengua (català) i editat l'any 1775. Dintre d'aquest mateix segle XVIII, també trobarem el manuscrit del doctor Clarassol, titulat «*Singularitat de la Historia Natural del Principado de Cataluña*», i el del Sr. Mateu Aimeric, que va escriure «*Historia Geográfica y Natural de Cataluña*»; en tots dos trobarem dades sobre les aus de Catalunya.

Una referència força curiosa sobre els ocells la trobarem en un cançoner del «*Mes de Maria*», que va ésser recopilat pel Sr. Joan Martí i Cantó l'any 1856. L'ornitologia va tenir un desenvolupament molt important durant el segle XIX a les comarques de Girona, fins al punt que la Societat d'Amics de Girona va convocar l'any 1880 el primer premi per un treball dedicat als ocells. Aquest el va guanyar el Sr. Estanislau Vayreda i Vila (Olot 1848-1901) amb el treball «*Fauna Ornitológica de la provincia de Gerona o sea breve descripción de las aves sedentarias en la misma y las de paso accidental o periódico, sus costumbres y alimentación bajo el punto de vista de la utilidad o perjuicio para el hombre y la agricultura en general*».

Per trobar la segona publicació en català ens caldrà anar a l'any 1892, en què el Sr. Jacint Barrera va publicar un fulletó amb el títol «*Los aucells de Teya y Masnou*».

A les darreries del segle XIX, el centre neuràlgic de l'ornitologia es desplaça de les comarques de Girona a les de Barcelona. Això es fa evident l'any 1899, quan es crea l'Institució Catalana de Història Natural, que aplega un important nombre de naturalistes. Aquesta entitat va publicar el seu primer «*Butlletí*» l'any 1902, en el qual trobarem un seguit de notes ornitològiques.

L'any 1902, Emili Tarre i Tarre va publicar el seu treball més important «*Ocells més útils a l'agricultura de Cataluña*». A més a més d'aquestes i altres publicacions, aquest autor va aconseguir reunir una important col·lecció, que cedí posteriorment al Museu de Zoologia de Barcelona.

L'any 1904, el Sr. Alfredo Peña Martín, un capità de la Guàrdia Civil publicà el «*Tratado de las Aves Insectívoras*»; a més a més de les dades que hi trobarem, ens caldrà ressaltar el recull de noms populars d'ocells en català.

A començaments del segle XX, trobem el Sr. Ignasi Segarra i Castellarnau (Barcelona 1890-1940), considerat com a un dels ornitòlegs més importants del nostre país i amb una de les bibliografies més extensa sobre aquest tema. La

seva primera publicació data de l'any 1911 «*Notes Ornitològiques*» i la darrera cal buscar-la a l'any 1937, però no la va poder acabar a causa de la Guerra civil espanyola (1936-1939). Aquesta obra tenia com a títol «*La Fauna Catalana*». L'any 1913 podem trobar un dels llibres més importants publicats fins llavors, ja que va ésser l'única obra que agrupava tots els ocells del Principat. Ens referim a «*Aves de Cataluña*» del Sr. Josep Fuset i Tubia. Aquesta obra va ésser publicada a *Memorias de la Real Sociedad de Historia Natural*. vol. VII.

Si hem de buscar la primera referència sobre els ocells de la comarca d'Anoia, la trobarem l'any 1917; l'autor va ésser el Sr. Amador Romaní i Guerra amb l'obra «*Qualques Vertebrats de Capellades i Sa Comarca*». En aquesta «separata» hi ha un recull de dades sobre la fauna d'aquest indret entre els anys 1905 al 1916.

Malauradament, després de la darrera obra del Sr. Ignasi Segarra (1937) es produeix un important buit de publicacions sobre ornitologia, que va durar uns quinze anys. Durant aquest període de temps, només trobem una publicació que fa referència als ocells del Principat l'any 1944. L'autor d'aquesta va ésser el Sr. Francisco Bernis (fundador l'any 1954, juntament amb el Sr. Antonio Valverde, de la Sociedad Española de Ornitología), i l'espècie a què es feia referència era l'esplugaibous (*Bubulcus ibis*).

Després d'aquest parèntesi ens caldrà esperar a l'any 1952 per trobar una publicació sobre els ocells de Catalunya. Aquesta va ésser «*Notas para el Estudio de las Aves de Lérida*» del Sr. Joaquim Maluquer i Sostre.

L'any 1954 és quan es produeix l'impuls definitiu a l'ornitologia amb la creació de la Sociedad Española de Ornitología. Això es fa evident amb un augment de publicacions i grups dedicats a l'estudi dels ocells. De tots aquests estudis se n'ha de destacar un en concret, per ésser el que va agrupar tots els hàbitats i les espècies de Catalunya, les Illes i el País Valencià; ens referim a «*Ocells de les Terres Catalanes*» del Sr. Joaquim Maluquer i Sostre publicat l'any 1956. Hi trobarem dades d'unes 300 espècies diferents d'ocells.

Per acabar aquest apartat, farem referència a un dels ornitòlegs més importants de Catalunya, el Sr. Pere Mestres i Raventos, amb una extensa i important bibliografia, en la qual trobarem un gran nombre de dades del Penedès i l'Anoia.

GEOGRAFIA

La conca del riu Anoia té l'inici als altiplans segarrencs de Calaf i a les collades de la Panadella, de la Tallada i de Bellmunt.

Aquesta conca està formada per un seguit de torrenteres, sense curs d'aigua regular, que van excavant els materials suaus i formen fondalades. Drenen els vessants d'aquestes zones per acabar ajuntant-se a la vall principal, pels voltants

de Jorba. És en aquest indret on comença l'anomenada Conca d'Òdena.

A partir d'aquest punt, el riu Anoia s'obre pas cap a la plana central i al fons d'erosió, on trobem les ciutats més importants (Igualada, Vilanova del Camí, etc.). És també aquí on rep una sèrie de rieres que han anat excavant o drenant els costats de la conca: la riera de Montbui a la zona meridional i la riera d'Òdena i de Castellolí a la zona septentrional.

La sortida de la plana central ho fa pel congost de Capellades, a través del qual travessa la serralada Pre-litoral, que pertany al sistema mediterrani.

Dins de l'estret, i a l'alçada de la Pobla de Claramunt, rep la riera de Carme; aquesta constitueix una vall independent i amb una orientació NE-SW.

El riu Anoia, una vegada travessa la plana central, continua aigües avall passant per Capellades, Vallbona d'Anoia i Cabrera d'Anoia per acabar a la Depressió Pre-litoral, ja en el Penedès.

Els diferents afluents del riu Anoia són: riera de Sant Pere, riera de Grau, riera d'Òdena i riera de Castellolí a la zona nord. La riera de Clariana, la riera de Tous i la riera de Carme, a la zona sud.

VEGETACIÓ

Aquesta està formada per espècies típiques d'aquest hàbitat com la canya (*Arundo donax*), el pollancre (*Populus nigra*), l'àlber (*Populus alba*), la freixa de fulla petita (*Faxinus angustifolia*), etc., que ocupen els marges dels rius i els torrents.

A l'interior del riu trobem el canyís (*Phragmites australicus*), la boga (*Typhetum latifoliae* i *T. angustifolia*) etc.; també cal fer esment dels créixens (*Apium nodiflorum*, *Nasturtium officinale*), recol·lectats per fer amanides.

També, dintre d'aquesta vegetació, ens cal fer esment de les espècies del gènere *Cardus*, de l'olivarda (*Inula viscosa*) i el llentiscle (*Pistacia lentiscus*), totes elles productores de fruits i llavors tan importants per als ocells granívors i frugívors durant el seu pas postnupcial i a l'hivern. En aquest petit recull sobre la vegetació, només hem fet referència a una petita part d'aquesta.

La degradació i la destrucció de la vegetació del riu Anoia es fa palesa en la major part dels trams estudiats. Algunes de les causes d'aquesta són els horts i els camps de conreu que trobarem durant el recorregut, els dos marges, els incendis, etc., també la canalització de la zona del pont de can Mateu i l'extracció indiscriminada d'aigua.

Tot i això, encara ens és possible trobar reductes amb la típica i característica vegetació palustre; molts d'aquests indrets s'han salvat de la seva degradació gràcies a la seva inaccessibilitat o a la impossibilitat d'ésser conreats.

CLIMATOLOGIA

El clima de la comarca de l'Anoia està determinat per la seva situació geogràfica, els límits de la Depressió Central Catalana i en contacte amb el sistema mediterrani. Aquesta situació determina que la duresa climàtica de les zones interiors quedi suavitzada per les serres que limiten la Conca d'Òdena. A ponent i al nord; l'altiplà de Calaf, la Panadella i Bellmunt. A la serralada prelitoral la Plana d'Ancosa i Roques Blanques. Això fa que la climatologia sigui tan variable, amb unes temperatures a l'estiu que poden arribar als 39°C., i una mínima nocturna de 5°C, en els casos més extrems. A l'hivern la temperatura arriba freqüentment als -5°C i en algunes ocasions als -10°C.

Les estacions més llargues són l'estiu i l'hivern; per contra, la primavera i la tardor solen ésser més curtes; hi ha un canvi molt brusc entre elles.

Aquesta situació geogràfica també es veu reflectida en les pluges. A la zona central es recullen aproximadament uns 500 mm. i són superiors a les que es produeixen a la comarca de la Segarra amb uns 400 mm. Si busquem la mitjana anual de pluviositat a la Conca d'Òdena en els darrers anys, és de 575 mm.

Els vents dominants amb gran diferència respecte als altres són: el ponent càlid i no gaire fort i el llevant, que ens sol portar les pluges. El vent més fred és l'esgarren o del NW. La marinada entra pel congost de Capellades.

MATERIAL I MÈTODE

Aquest estudi està basat íntegrament en les sortides de camp i s'ha utilitzat el següent material: uns prismàtics de 8x40 augments, d'una a tres guies de camp (vegeu bibliografia), llibres de consulta, quaderns i llapis per prendre notes. Aquestes notes eren degudament catalogades i arxivades per ésser consultades posteriorment.

A l'hora de fer aquest estudi s'ha delimitat la zona en dos punts: el primer corresponia al tram que va des del pont de Can Mateu a Jorba, i el segon la zona del Molí de la Roda a Veciana. Dins d'aquests es van establir uns itineraris, que eren seguits d'una manera periòdica i durant les diferents èpoques de l'any, encara que la major part de les sortides corresponien als mesos de març, abril, maig, juny i primera quinzena de juliol.

Durant aquest temps s'ha observat un gran nombre d'espècies entre les dues zones. Encara que han estat aproximadament les mateixes, hi ha petites diferències. Aquestes les trobarem principalment en els ocells de pas; és la zona del pont de Can Mateu on s'han recollit les dades més importants. Cal dir que del Molí de la Roda només es va estudiar la zona central; encara que també es van seguir els altres punts (zona perifèrica i zona cremada), no s'ha cregut convenient incloure-la aquí.

CARACTERÍSTIQUES

En aquest estudi només s'han inclòs aquelles espècies, de les quals s'han recollit més de quatre dades o observacions entre els anys 1988 al 1994. Hi ha diverses espècies, de les quals només n'hi ha una, dues o tres dades recollides durant els diferents anys que va durar l'estudi. Aquesta quantitat s'ha considerat insuficient o poc representativa. Del total d'espècies observades a la comarca de l'Anoia, 82 ho han estat aquí. Aquest nombre tan elevat és a causa principalment de les possibilitats que troben moltes d'elles: un bon lloc per instal·lar-hi el niu per a la seva nidificació i un ampli ventall de possibilitats tròfiques (insectes, cucs, crustacis, llavors, brots de plantes, amfibis, peixos, etc.), que permet la presència d'ocells insectívors, granívors, frugívors, omnívors i no hem de deixar de banda els rapinyaires; encara que no són molt nombrosos, sí que hi estan presents. A més a més d'aquests grups, tampoc haurem de deixar de banda els ocells de pas i els hivernants, que troben en aquests indrets aliment per continuar el seu viatge, un lloc on descansar i per refugiar-se tant dels possibles depredadors com del fred.

En total s'ha comprovat la nidificació de 52 espècies diferents, 11 espècies hivernants i 19 espècies de pas o senzillament observades, tant en el seu pas pre-nupcial com post-nupcial. Aquesta és una dada que demostra la importància del riu Anoia per a moltes espècies durant el seu vol de migració.

El total d'espècies observades s'ha repartit en quatre grups, tal com hem explicat anteriorment; això s'ha fet de la manera següent:

- Nidificants segurs: codi NS
- Nidificants possibles: codi NP
- Hivernants: codi H
- Ocells de pas o observats: codi OB

Cal esmentar que hi ha 3 espècies incloses dintre dels observats, les quals podríem considerar com a nidificants segurs que no ho fan a la zona d'estudi pròpiament dita, sinó pels voltants. Aquestes són l'oreneta (*Hirundo rustica*), l'oreneta cuablanca (*Delichon urbica*) i el falciot negre (*Apus apus*). Són espècies amb una presència força important i nombrosa i per això s'ha cregut oportú incloure-les.

Aquests mateixos grups els podem subdividir de la manera següent:

SEDENTARIS

NIDIFICANTS SEGURS-POSSIBLES:

MIGRADORS

HIVERNANTS

PAS PRE-NUPCIAL

OCELLS DE PAS:

PAS POST-NUPCIAL

Dintre del primer grup cal diferenciar entre:

- *Sedentaris*: Són aquelles espècies que han estat presents tot l'any al mateix indret. Cal dir que durant la tardor i l'hivern, aquestes poden realitzar petits moviments migratoris principalment per buscar aliment. Alguns exemples serien la pastorella (*Motacilla alba*), el bitxac (*Saxicola torquata*) i la mallerenga carbonera (*Parus major*).

- *Migradors*: Són aquelles espècies que arriben a la primavera dels seus quaters d'hivernada a l'Àfrica; una vegada ocupen els punts que han escollit per nidificar comencen aquesta tasca. A més a més, aquesta arribada coincideix amb la seva època de reproducció i amb un augment dels recursos tròfics (insectes). Cal dir que la major part dels migradors són insectívors. Les primeres dades o observacions es produeixen dintre de la primera quinzena de març i la primera de maig. Els primers a arribar són la puput (*Upupa epops*), el cucut (*Cuculus canorus*), l'oreneta vulgar (*Hirundo rustica*) i l'oreneta cuablanca (*Delichon urbica*).

- *Nidificants segurs*: Són aquelles espècies en què ha estat possible observar-ne els adults construint el niu, dins el niu cubant els ous (cal dir que aquesta actuació es feia a una distància prudencial per evitar molèsties i el possible abandonament del niu per part dels adults); els adults entren «becada» (aliment per als polls i posteriorment joves) i acompanyen els joves en les seves primeres sortides del niu per realitzar els primers vols o en la seva dispersió.

- *Nidificants possibles*: Són aquelles espècies de les quals ha estat molt difícil comprovar la nidificació, tot i indicar-nos el contrari, ja que han estat observades durant la seva època de reproducció, sempre al mateix lloc i demostrant clars indicatius d'aquesta. Per això se les ha catalogat així.

NIDIFICANTS SEGURS I POSSIBLES

En aquests indrets del riu Anoia els ocells troben un ampli ventall de punts o indrets on instal·lar o construir el seu niu: penyes, bardisses, arbredes, canyissars, camps, etc. Aquesta varietat ha fet possible que un total de 52 espècies nidifiquin en aquestes zones. Alguns exemples d'això serien una de les parelles de xoriguer (*Falco tinnunculus*), que nidifica en una de les moltes penyes o talussos; el tallarol del capnegre (*Sylvia melanocephala*), molt nombrós i que nidifica principalment a les bardisses que hi ha als marges del riu. El picot garser gros (*Dendrocopos major*) que realitza o, més ben dit, perfora els troncs dels arbres

per instal·lar en el seu interior el niu. Aquesta espècie és molt important per permetre la nidificació d'altres, ja que una vegada utilitzat o si és abandonat per construir-ne un altre, aquest és utilitzat entre altres espècies per la mallerenga blava (*Parus caeruleus*). El balquer (*Acrocephalus arundinaceus*) és un altre exemple de la diversitat d'indrets on nidificar, ja que construeix el seu niu entremig de les canyes o les utilitza com a suport. El darrer cas exemple seria l'abellarol (*Merops apiaster*), que excava unes galeries, els talussos, que arriben a fer fins a 1 m de llargada per acabar instal·lant el niu en els fons d'aquest.

OCELLS DE PAS

El riu Anoia, i en aquest cas el pont de Can Mateu, ha demostrat ser una important zona d'observació i control per als ornitòlegs d'aquestes espècies. En total han estat 19 les observades durant el període que ha durat aquest estudi. Principalment ho han estat en el seu pas pre-nupcial, que és més nombrós tant en individus com en espècies. Aquest es sol fer evident dintre la primera quinzena de març i s'allarga fins a la primera de maig. Aquí troben l'aliment necessari (brots, insectes, etc.) per recuperar les energies i continuar el seu viatge o senzillament per descansar. El past post-nupcial no és tan important en nombre i és més difícil de controlar. Aquest es sol fer evident a finals del mes d'agost, el setembre i la primera quinzena d'octubre.

Aquestes són les espècies de les quals ha costat més recollir dades, ja que calia estar en el lloc adequat i el moment precís. Un exemple d'això seria l'observació del cames llargues (*Himantopus himantopus*), del qual només hi ha una dada l'any 1991. Altres espècies eren més habituals recollir-ne durant el seu pas, perquè era més nombrós o estava més espaiat; aquest seria el cas de l'oreneta de ribera (*Riparia riparia*). Un altre grup seria el d'aquelles espècies que observarem durant un cert temps, com la xivita (*Tringa ochropus*).

OCELLS HIVERNANTS

A l'hivern hi ha un petit nombre d'espècies que no nidifica a la comarca i que s'hi traslladen per passar-hi aquesta estació. Aquí troben l'aliment necessari i unes temperatures més temperades que als seus punt d'origen (nord i centre d'Europa principalment).

De les 11 espècies presents, la que té un major nombre d'individus és el mosquiter comú (*Phylloscopus collibya*), però això no passa a la comarca. Aquest és molt fàcil d'observar i escoltar en els diferents indrets estudiats. Si en l'anterior se'ns farà evident la seva presència, en la becada (*Scolopax rusticola*) és al contrari; només la veurem, com aquell qui diu, si topem amb ella.

A l'hivern, també augmenten considerablement les poblacions d'altres espècies; una d'aquestes seria la cadenera (*Carduelis carduelis*), espècie que nidifica en aquesta zona.

El major nombre d'ocells hivernants comencen a arribar a finals de setembre i començaments d'octubre i solen quedar-se fins a la primera quinzena del mes d'abril. Poden haver-hi variacions en aquestes dades, que poden ésser degudes a la climatologia, a les possibilitats de trobar aliment, etc.

NOTES

En aquest estudi s'ha deixat de banda la descripció de les diferents espècies que es van observar durant el temps que va durar, ja que el propòsit d'aquest és donar a conèixer la fauna ornitològica que hi havia i que en molts casos continua ocupant aquests indrets. També la seva condició: nidificants, sedentaris, migradors, hivernants o senzillament que estaven de pas. S'ha considerat important incloure l'estat de la seva població (nombrosa, reduïda, etc.) i si està repartida a les zones estudiades.

Aquest treball ha estat enfocat com un estudi ornitològic i en cap cas com una guia d'identificació; de la qual en l'actualitat podrem trobar-ne un ampli ventall, totes elles amb unes descripcions i il·lustracions molt acurades, que ens ajudaran força a la identificació de les diferents espècies.

Dins del text aniran sortint una sèrie d'expressions, les quals passarem a explicar a continuació per a una major comprensió d'aquell.

Quan fem referència a una població poc nombrosa o reduïda, el que volem indicar és que només s'ha pogut observar d'una a dues parelles nidificants en els diferents punts de referència (pont de Can Mateu, la Sala, etc.). Per contra, quan diem que una població és nombrosa, ens estem referint a la presència de més de dues parelles nidificants.

Si fem referència al fet que només ha estat observada durant el seu pas prenupcial o post-nupcial, no volem dir que només ens serà possible observar-la llavors, sinó que l'autor d'aquest estudi ha recollit aquella dada o observació dintre d'aquell període de temps.

OCELLS DEL RIU ANOIA

ARDEIDS

Dos són els membres d'aquesta família (*Ardeidae*) que es van poder observar a la zona estudiada. El primer és el berrat pescaire (*Ardea cinerea*), que és un hivernant habitual. La seva presència no és molt important en nombre; la dada

més important és de tres individus junts.

El segon membre d'aquesta família és el martinet de nit (*Nycticorax nycticorax*), que hem de catalogar com a ocell de pas, ja que totes les observacions han estat fetes durant el pas pre-nupcial.

ANÀTIDS

L'ànec coll verd (*Anas platyrhynchos*) és l'únic representant d'aquesta família (*Anatidae*) que va ser possible observar. Les dades recollides van ser de petits grups dins la seva dispersió post-nupcial i com a hivernants. Aquests individus provenen d'una comarca pròxima a l'Anoia, on són nidificants.

ACCIPÍTRIDS

Ens trobem davant d'una família (*Accipitridae*) amb tres espècies presents a les zones estudiades. L'aligot (*Buteo buteo*) és nidificant i sedentari. En total es va comprovar la presència de dues parelles, força separades una de l'altra. També va ser possible observar altres individus en vol per aquestes zones.

L'arpella (*Circus aeruginosus*) ha estat observada durant el seu pas pre-nupcial. Aquesta espècie nidifica a les comarques litorals de Catalunya.

De l'àliga perdiguera o cuabarrada (*Hieraaetus fasciatus*) es van recollir les dades durant la seva dispersió post-nupcial. Aquestes van ser fetes a la mateixa zona, que no està molt lluny d'una de les zones d'hivernada per a aquesta espècie.

FALCÒNIDS

El xoriguer comú (*Falco tinnunculus*) és un petit rapinyaire nidificant i sedentari. La seva població estava formada per un total de tres parelles repartides en diferents punts. D'aquestes, la primera nidifica en un talús, la segona en una casa pròxima i la tercera, encara que no està dins la zona estudiada en concret, ho fa en una petita cavitat.

FASIÀNIDS

L'únic component d'aquesta família (*Phasianidae*) que es va observar és la perdiu (*Alectoris rufa*). El seu estatus és de nidificant, però s'ha cregut més oportú considerar-la com a observada, ja que no nidifica dins les zones estudiades concretament, sinó pels camps dels voltants. Aquesta espècie és sedentària i la seva població té importants fluctuacions durant l'any. Això és a causa principalment perquè és una espècie cinegètica.

RÀLLIDS

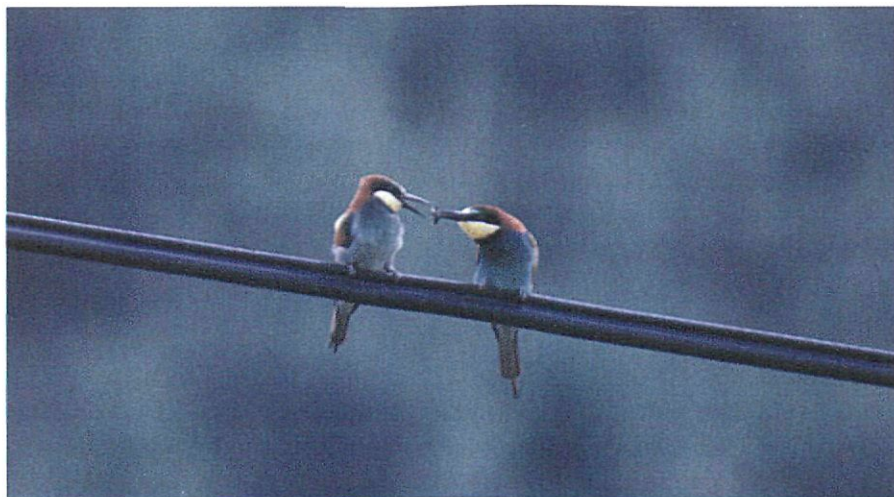
D'aquesta família (*Rallidae*) es van poder observar dos membres molt diferents l'un de l'altre en el seu comportament. El rascló (*Rallus aquaticus*) és nidificant i sedentari, però molt difícil d'observar, ja que es passa la major part del temps entremig de la vegetació de l'interior del riu (canyissa i boga).

La polla d'aigua (*Gallinula chloropus*) és nidificant i sedentària. Té una població molt més nombrosa que l'anterior espècie i està repartida arreu de la zona estudiada. A la zona nord, la seva població és més baixa. A diferència del rascló, la polla d'aigua és molt més fàcil observar-la, tant a l'interior del riu alimentant-se com durant la parada nupcial o acompanyant els joves.

MERÒPIDS

L'abellarol (*Merops apiaster*) és una espècie nidificant i migradora. La seva població és força nombrosa i està repartida arreu de la zona estudiada. Ocupa tots els marges que estan propers al riu, on construeix el niu. Aquest és una cavitat que està situada en un talús i que pot arribar a fer un metre de fondària. Com hem dit és una espècie migradora i molt fàcil d'observar durant el seu pas, tant el pre-nupcial com el post-nupcial, ja que emet constantment el seu cant; això és un senyal per no separar-se del grup.

Quan observem aquesta espècie ens semblarà està veient un ocell tropical a causa de la seva coloració.

Juny 1985. *Merops apiaster*. Carretera de Miralles a Carme.
(fotografia: Josep M. Miret i Sendra)

CARÀDRIDS

L'únic membre d'aquesta família (*Glareolidae*) que es va observar és la fredeluga (*Vanellus vanellus*). Totes les dades que es van recollir són fetes durant el seu pas post-nupcial i sempre d'individus aïllats alimentant-se als camps dels voltants.

ESCOLÀPIDS

Tres són els membres d'aquesta família (*Scolacidae*) que es van poder observar; dos d'ells són hivernants. La becada (*Scolopax rusticola*) és molt difícil d'observar, ja que es passa la major part del temps entremig de la vegetació dels marges. La xivitona (*Acctitis hypoleucos*) es va observar, principalment, a la tardor alimentant-se als marges del riu.

La xivita (*Tringa ochropus*) és el tercer membre d'aquesta família que està present en aquesta zona. S'ha considerat com a espècie observada ja que la major part de les dades han estat fetes durant el seu pas pre-nupcial. Com la xivitona, es va observar principalment alimentant-se als marges del riu. Totes tres espècies estan presents amb un nombre molt baix d'individus i a més a més, totes les dades corresponen a la zona sud.

COLÚMBIDS

Tots els membres d'aquesta família (*Columbidae*) són nidificants. El tudó (*Columba palumbus*) és l'espècie més nombrosa de les quatre i està repartida arreu de les zones estudiades. Del colom roquer (*Columba livia*) hi ha dades de la seva presència, però per la proximitat d'aquesta població a una zona urbana se'ns presenta el dubte de si es tractava d'un grup alliberat o d'una població natural. Aquí es va considerar com una població natural.

La població de la xixella (*Columba oenas*) està repartida arreu de la zona estudiada. A diferència del tudó, que instal·la el niu els arbres, el colom roquer i la xixella l'instal·len als penya-segats i talussos. El tudó i el colom roquer són sedentaris i la xixella és migradora.

La tórtora (*Streptopelia turtur*) és nidificant i migradora. És el darrer membre d'aquesta família que ocupa les zones estudiades i la seva població està força repartida.

CUCÚLIDS

L'únic membre d'aquesta família (*Cuculidae*) que es va poder observar és el cucut (*Cuculus canorus*). Té una població nombrosa i està repartida arreu de les

zones estudiades. És una de les primeres espècies migradores a arribar (finals de febrer o principis de març) i també a marxar els adults als seus quarters d'hivernada a l'Àfrica; per contra, els joves ho fan més tard.

El seu característic cant que emet des de punts enlairats ens permetrà localitzar-lo i més tard observar-lo.

APÒDIDS

El dos components d'aquesta família (*Apodidae*) que es van observar són el falciot negre (*Apus apus*) i el ballester (*Apus melba*). L'estatus d'aquestes dues espècies sens fa difícil de dir: totes dues són nidificants, però no dins la zona estudiada: el falciot negre a Jorba, Copons, etc., i el ballester a indrets més allunyats. Totes dues espècies són migradores.

ALCÈNIDS

L'únic representant d'aquesta família (*Alcenidae*) que es va poder observar va ser el blauet (*Alcedo atthis*), que és un dels ocells més curiosos de la nostra avifauna. Durant el temps que ha durat aquest estudi, el blauet ha estat observat en una de les seves activitats més espectaculars, pescant; és tot un plaer poder-lo observar en aquesta activitat. També ha estat observat parat, emetent el cant, etc.

No ha estat possible localitzar el seu niu i tampoc portant la «becada». Per tant, s'ha considerat com a nidificant possible.

UPÚPIDS

L'únic membre d'aquesta família (*Upupidae*) que es va poder observar va ser el puput o la puput (*Upupa epops*), que és una espècie nidificant i migradora. És un ocell del qual poca cosa podem afegir; la coloració de les seves ales i el plomall blanc i negre el fan clarament inconfusible. De totes les espècies migradores, la puput és una de les primeres a arribar (febrer). La seva població és poc nombrosa, encara que està repartida arreu de la zona estudiada.

PÍCIDS

Els anomenats «picots», que pertanyen a la família (*Picidae*), són molt comuns als nostres boscos i proximitats. La seva activitat constructora, perforant els troncs dels arbres on posteriorment instal·larà el niu, és força important, ja que beneficia moltes espècies, que una vegada els abandonen els reocuparan

(raspinells, mallarengues, etc.). Dos són els membres d'aquesta família que es van poder observar; tots dos són nidificants. Si ens fessin la pregunta: Quina de les dues espècies és més nombrosa? La resposta seria difícil. El picot verd (*Picus viridis*) té una població possiblement menys nombrosa que el picot garser gros (*Dendrocopos major*); per contra, el picot verd està més repartit que l'altre, tot i que estan tots dos presents a les zones estudiades.

HIRÚNDIDS

Ens trobem davant de la família (*Hirundidae*), més coneguda per tots nosaltres per orenetes. Quatre són els membres d'aquesta família que es van poder observar; tots ells són espècies migradores: L'oreneta de ribera (*Riparia riparia*), de la qual només es van recollir dades durant el seu pas pre-nupcial.

El roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*) és com l'anterior, força desconeguda. Aquesta espècie és nidificant i ho fa als talussos i als penya-segats que hi ha als marges del riu. A les zones estudiades no és molt nombrosa i està bastant localitzada per les seves característiques a l'hora de nidificar. Tant l'oreneta de ribera com el roquerol no ocupen àrees urbanes.

L'oreneta (*Hirundo rustica*) i l'oreneta cuablanca (*Delichon urbica*) són les més conegudes per tots nosaltres, principalment perquè ens és molt fàcil veure-les dins les zones habitades. A les zones estudiades tenen una població força nombrosa i repartida, són nidificants i utilitzen principalment les construccions de l'home. Han estat incloses aquí per ésser molt fàcil la seva observació, tot i no nidificar-hi pròpiament.

MOTACÍLLIDS

Quatre són els components d'aquesta família (*Motacillidae*) que es van poder observar. La cuereta torrentera (*Motacilla cinerea*) i la cuereta blanca o pastorella (*Motacilla alba*) són sedentàries i nidificants. La seva població és força nombrosa i està repartida arreu de la zona estudiada. En arribar la tardor i l'hivern aquestes dues espècies realitzen petits moviments migratoris per cercar llocs on alimentar-se; llavors és freqüent veure-les als camps, parcs i jardins de les ciutats, etc. Aquests desplaçaments no són exclusius d'elles, ja que també ho fan altres espècies.

De la cuereta groga (*Motacilla flava*) només s'han recollit dades durant el seu pas pre-nupcial, i a més a més no és molt nombrosa.

La titella (*Anthus pratensis*) és l'únic hivernant d'aquesta família. Durant la tardor i l'hivern té una població molt nombrosa i està repartida arreu de la zona estudiada.

TROGLODÍTIDS

L'únic membre d'aquesta família (*Troglodytidae*) que es va poder observar va ser el caragolet (*Troglodytes troglodytes*). Aquest és nidificant i sedentari. La seva població és molt nombrosa i està repartida arreu de la zona estudiada. Aquesta espècie ocupa principalment la vegetació de la vora del riu. El seu cant tan característic i la seva forma peculiar, el fan inconfusible.

PRUNÈLLIDS

El pardal de bardissa (*Prunella modularis*) és l'únic membre d'aquesta família (*Prunellidae*) que es va poder observar a la zona estudiada. És hivernant i per tant, només l'observarem durant la tardor i l'hivern. No és molt nombrosa quant a individus, però sí que està repartida arreu de la zona estudiada.

TÚRDIDS

Nou són els membres d'aquesta família (*Turdidae*) que es van poder observar.

El pit roig (*Erithacus rubecula*) és nidificant i sedentari. La seva població no és molt nombrosa i està localitzada a la zona nord de l'àrea estudiada. En arribar la tardor i l'hivern el nombre d'individus augmenta considerablement amb aus procedents del nord i el centre d'Europa.

El rossinyol (*Luscinia megarhynchos*) és nidificant i migrador. La seva població és molt nombrosa i està repartida arreu de la zona estudiada. L'observació d'aquesta espècie se'ns farà molt difícil, ja que es passa la major part del temps entremig de la bardissa. El seu cant inconfusible ens ha de permetre identificar-lo i posteriorment, si és possible, observar-lo.

La cotxa fumada (*Phoenicurus ochoruros*) és hivernant. És molt nombrosa durant aquesta època. L'observarem, principalment, alimentant-se als camps pròxims al riu i els marges. A causa d'aquesta activitat, que comporta una mobilitat constant per cercar l'aliment necessari, ens podem trobar que d'un dia per a l'altre no l'observarem en aquell punt on era habitual fer-ho.

El bitxac rogenç (*Saxicola rubetra*): D'aquesta espècie només s'han pogut recollir dades durant el seu pas pre-nupcial i post-nupcial, i sempre han estat d'un o dos individus.

El bitxac comú (*Saxicola torquata*) és nidificant i sedentari. La seva població no és molt nombrosa, tot i que està repartida arreu de la zona estudiada. Com en altres espècies, en arribar la tardor i durant l'hivern, realitza petits moviments migratoris per alimentar-se.

La merla blava (*Monticola solitarius*) és nidificant i sedentària. La seva predilecció per instal·lar els nius als penya-segats i talussos, fa que tingui una

població a la zona estudiada molt reduïda i localitzada per aquest fet.

La merla (*Turdus merula*) és nidificant i sedentària. La seva població és molt nombrosa i està repartida arreu de la zona estudiada. És molt fàcil observar-la i escoltar-la durant tot l'any a diferència d'altres espècies, que durant la tardor i l'hivern deixen d'emetre el cant.

El tord (*Turdus philomelos*) és nidificant i sedentari. La seva població no és molt nombrosa, tot i està repartida arreu de les zones estudiades. Això canvia en arribar la tardor i durant l'hivern, ja que el seu nombre augmenta considerablement amb individus procedents del nord i centre d'Europa.

1983. *Saxicola torquata*. Polígon Industrial d'Igualada.
(fotografia: Josep M. Miret i Sendra)

SILVÍNIDS

Aquesta família (*Sylviidae*) és la que compta amb un major nombre d'espècies a les zones estudiades, que en total són tretze.

El rossinyol bastard (*Cettia cetti*) és nidificant i sedentari. La seva població és molt nombrosa i està repartida arreu de les zones estudiades; això sí, cal dir que és més important a la zona sud.

Aquesta espècie és certament difícil d'observar; per contra, el seu cant, que emet constantment, el fan clarament identificable.

El trist (*Cisticola juncidis*) és nidificant i sedentari. Les fluctuacions de la

seva població són molt importants, ja que ens podem trobar alguns anys que ens serà molt fàcil observar-lo i d'altres que no en recollirem cap dada. Com l'anterior espècie esmentada, el seu cant que emet en vol i que és tan característic, el fan clarament identificable. La seva població es concentra principalment a la zona sud.

La boscarla de canyar (*Acrocephalus scirpaceus*) només va ser possible observar-la durant el seu pas pre-nupcial i post-nupcial. És en aquest darrer pas quan va ser més fàcil fer-ho, ja que es concentren molts individus en el mateix indret (vegetació de l'interior i marges del riu) i en les mateixes dates aproximadament.

El balquer (*Acrocephalus arundinaceus*) és nidificant i migrador. La seva població és molt nombrosa i està repartida arreu de la zones estudiades, tot i ésser més important a la zona sud. El seu cant tan característic i estrident que emet des del canyissar, el fan clarament identificable.

La bosqueta pàl·lida (*Hippolais pallida*) és una espècie sobre la qual hi havia molts dubtes sobre si incorporar-la o no en aquest estudi. Es van recollir un nombre molt reduït de dades i totes durant el seu pas pre-nupcial.

La bosqueta vulgar (*Hippolais polyglotta*) és nidificant i migradora. La seva població és molt nombrosa i està repartida arreu de la zona estudiada. Té, com la major part dels membres d'aquesta família, un cant molt estrident que emet constantment durant l'època d'aparellament; després d'aquesta se'ns farà molt difícil la seva observació.

El tallarol de garriga (*Sylvia cantillans*) és nidificant i migrador. De tots els tallarols que es van poder observar, és el que té la població menys nombrosa, tot i estar força repartida arreu de les zones estudiades.

El tallarol capnegre (*Sylvia melanocephala*) és nidificant i sedentari. La seva població és força nombrosa i està repartida arreu de la zona estudiada.

El tallarol de casquet (*Sylvia atricapilla*) és nidificant i sedentari. És de tots els tallarols el que té la població més nombrosa. També és el més fàcil d'observar i escoltar. El seu cant és molt semblant al del rossinyol; això sí, no tan musical.

El mosquiter pàl·lid (*Phylloscopus bonelli*) és nidificant i migrador. La seva població està força repartida arreu de les zones estudiades, tot i que no podem considerar-la nombrosa. La dificultat per observar-lo va impedir localitzar-ne un major nombre d'individus i parelles, tot i tenir un cant molt característic. En moltes espècies, les seves mides i coloracions són un autèntic problema, tant per identificar-los, com per calcular les seves poblacions.

El mosquiter comú (*Phylloscopus collybita*) és una espècie hivernant i dintre d'aquest grup, el que compta amb una població més nombrosa. Encara que d'unes mides força reduïdes (11 cm), ens serà molt fàcil observar-lo, ja que constantment està cercant aliment a la vora del riu, entremig de la bardissa o

realitzant petits vols des d'indrets enlairats, per capturar els pocs insectes que hi ha durant aquesta època de l'any.

El reietó (*Regulus regulus*) és hivernant. La seva mida (9 cm) fa que sigui molt difícil observar-lo. A més a més, durant aquesta època de l'any (tardor-hivern) forma petits grups amb altres espècies (mallerengues, raspinnell, mosquiter, etc.).

El bruel (*Regulus ignicapillus*) a diferència de l'anterior és nidificant i sedentari. La seva mida (9 cm) va ser un verdader problema per calcular la seva població; tot i aquest inconvenient, podem dir que és nombrosa a la zona nord i reduïda a la sud.

MUSCICÀPIDS

Dos són els membres d'aquesta família (*Muscicapidae*) que es van poder observar; tots dos especialistes en la captura d'insectes en vol.

El papamosques gris (*Muscicapa striata*) és nidificant i migrador. La seva població no és molt nombrosa, tot i que està repartida arreu de la zona estudiada.

El mastegatatxes (*Ficedula hypoleuca*): només es van recollir dades d'aquesta espècie durant el seu pas pre-nupcial i post-nupcial. La major part d'aquestes observacions corresponien a femelles. Els mascles són molt fàcils d'identificar per la seva coloració blanc i negra, però més difícils d'observar o localitzar.

EGITÀLIDS

La mallerenga cuallarga (*Aegithalos caudatus*) és l'únic membre d'aquesta família (*Aegithalidae*) que es va poder observar. És nidificant i sedentària. La seva població és nombrosa i està repartida arreu de les zones estudiades. Una característica d'aquesta espècie és que en arribar la tardor forma grups molt nombrosos, tant de la mateixa espècie (observat un grup d'uns 27 individus) com d'altres. Això sí, sempre, i dins d'aquests la mallerenga cuallarga és la més nombrosa.

PÀRIDS

Aquesta família (*Paridae*) és una de les que comptava amb un major nombre d'individus, no d'espècies. En total són tres i totes tres, nidificants i sedentàries. La mallerenga emplomallada (*Parus cristatus*) és la que compta amb una població més reduïda, tot i estar repartida arreu de les zones estudiades.

La mallerenga blava (*Parus caeruleus*) i la mallerenga carbonera (*Parus major*) són les que tenen una població més nombrosa i repartida. A l'inici

d'aquestes descripcions comentàvem que els «picots» van ser molt importants per a algunes espècies; això era gràcies a la construcció dels seus nius (forats als arbres), que posteriorment abandonen. Les mallerengues són unes de les principals beneficiàries d'aquesta circumstància, ja que ocupen molts d'aquests nius abandonats. A més a més, la instal·lació de caixes niu ha estat molt important per afavorir aquestes espècies i d'altres.

CÈRTIDS

Hi ha algunes espècies que estan dotades d'unes característiques anatòmiques que els permeten aprofitar una sèrie de recursos tròfics que d'altres no poden, i realitzar unes activitats en concret. Aquest seria el cas del membre de la família (*Certhiidae*) que es va poder observar.

El raspinel·l comú (*Certhia brachydactyla*) és nidificant i sedentari. La seva població és força nombrosa i està repartida arreu de la zona estudiada.

Les característiques anatòmiques que el diferencien dels altres són les següents: el seu bec corbat, que li permet capturar els insectes que hi ha entremig de l'escorça dels arbres. Els dits, les ungles i la cua li permeten enfilar-se i anar resseguint els troncs per aprofitar aquest recurs alimentari.

REMÍZIDS

Si l'anterior espècie es caracteritza per la facilitat que te per enfilar-se pels troncs, aquesta ho és per la construcció tan acurada que te del seu niu. El nom de l'espècie ja ens ho indica.

L'únic representant d'aquesta família (*Remizidae*) que es va poder observar va ser el teixidor (*Remiz pendulinus*), que és nidificant i sedentari. La seva població no és molt nombrosa i estava localitzada a la zona centre i sud.

A l'hora de construir el niu, teixeix una bossa amb una petita obertura a la part superior per poder entrar-ne i sortir-ne. Aquesta bossa la penja en un arbre, principalment un àlber (*Populus nigra*) o pollancre (*Populus alba*). Dins d'aquesta espècie realitza la seva posta, la incubació dels ous i la posterior alimentació dels polls fins la seva emancipació.

ORIÒLIDS

L'oriol (*Oriolus oriolus*) és l'únic representant d'aquesta família (*Oriolidae*) que es va poder observar. Aquesta espècie és nidificant i migradora. La seva població és nombrosa i està repartida arreu de les zones estudiades.

La coloració del plomatge del mascle, que és groga i negra, i el de la femella, que és verda i negra, juntament amb el seu cant, el fan inconfusible.

LÀNIDS

D'aquesta família (*Laniidae*) només es va poder observar una espècie, tot i que l'hàbitat és ideal per al botxí (*Lanius excubitor*), del qual només es va recollir una dada dins les zones estudiades.

El capsigrany (*Lanius senator*) és nidificant i migrador. La seva població no és molt nombrosa, tot i estar repartida arreu de les zones estudiades.

Aquesta espècie és un petit rapinyaire que s'alimenta principalment d'insectes. Una vegada capturats els clava en arbusts que estiguin dotats de punxes (aranyoners, esbarzers, etc.) per ésser consumits posteriorment. Aquesta activitat augmenta durant l'època de reproducció i alimentació dels polls.

CÒRVIDS

Tres són els membres d'aquesta família (*Corvidae*) que es van poder observar.

El gaig (*Garrulus glandarius*) és nidificant i sedentari. La seva població és nombrosa i està repartida arreu de les zones estudiades. És una espècie bastant esquerpa, ja que escoltarem en molts casos el seu cant tan estrident que no pas l'observarem. Aquesta espècie, com moltes altres, forma petits grups familiars abans i després de l'època de reproducció.

La garsa (*Pica pica*) és nidificant i sedentària. La seva població no és molt nombrosa en contra del que podem pensar. A més a més està localitzada a la zona sud.

El cornella (*Corvus monedula*) s'ha considerat com a una espècie observada. La major part de les dades corresponen a grups familiars formats per 4 ó 5 individus que s'alimenten als camps pròxims.

PLOCEIDAE

Ens trobem davant de la família (*Passeridae*), en la qual trobarem una de les espècies més conegudes per tothom i una de les més desconegudes.

El pardal comú (*Passer domesticus*) és nidificant i sedentari. La seva població és molt nombrosa i està repartida arreu de la zona estudiada.

El pardal roquer (*Petronia petronia*) és nidificant i sedentari. Aquesta espècie nidifica en colònies i ocupa els penya-segats i talussos. Això comporta que la seva població estigui molt lligada en aquests hàbitats.

FRINGÍLLIDS

És una de les famílies (*Fringillidae*) més conegudes per tothom, ja que està integrada per espècies tan comunes com el garrafó, el pinsà, etc.

El pinsà comú (*Fringilla coelebs*) és nidificant i sedentari. La seva població no era molt nombrosa en contra del que pensàvem. A més a més estava molt localitzada a la zona nord. Com ja s'ha explicat anteriorment, moltes espècies augmenten la seva població en arribar la tardor i el pinsà comú és una d'elles. Encara que això no és molt important a les zones estudiades pròpiament, sí que es fa evident als camps dels voltants.

El garrafó (*Serinus serinus*) és nidificant i sedentari. La seva població és molt nombrosa i està repartida arreu de les zones estudiades.

El verdum (*Carduelis chloris*) es va considerar com una espècie observada, ja que no es va poder recollir cap dada sobre la seva possible nidificació.

La cadernera (*Carduelis carduelis*) és nidificant i sedentària. La seva població és molt nombrosa i estava repartida arreu de la zona estudiada.

El lluer (*Carduelis spinus*) va ser l'únic hivernant observat d'aquesta família. La seva població tenia unes fortes fluctuacions d'un any per l'altre. La seva presència estava determinada per les possibilitats de trobar l'aliment necessari; una vegada aquest recurs estava esgotat en aquell punt, canviava d'indret.

EMBERÍZIDS

Aquesta família (*Emberizidae*) és una de les més desconegudes per la gent, tot i que un dels seus membres el podrem escoltar i observar dins dels pobles i ciutats.

La verderola (*Emberiza citrinella*) és hivernant i la seva població, com la majoria de les espècies, està determinada per les possibilitats de trobar aliment. La verderola, com altres espècies ja esmentades, en arribar aquesta època de l'any forma grups força nombrosos de la mateixa espècie.

El gratapalles (*Emberiza cirrus*) és nidificant i sedentari. La seva població no era molt nombrosa, tot i que estava repartida arreu de les zones estudiades. Aquesta espècie és la que tindrem possibilitats d'escoltar dins les ciutats i pobles. El sit negre (*Emberiza cia*) és nidificant i sedentari. La seva població no era nombrosa i estava localitzada a la zona nord.

El repicatalons (*Emberiza cchoeniclus*) és hivernant. Aquesta espècie va ser observada a la zona sud. La major part de les observacions eren de femelles, tot i que també n'hi va haver de mascles.

Aquestes van ser les espècies observades a les zones estudiades durant el temps que va durar l'estudi. Aquest no ha estat donat per acabat, ja que hi ha algunes espècies que podrien arribar a ocupar aquesta zona com a nidificants. Una d'aquestes podria ser el botxí (*Lanius excubitor*) o el colltort (*Jynx torquilla*). També hi ha la possibilitat d'observar-ne d'altres durant el seu pas pre-nupcial o post-nupcial.

OCELLS QUE HAN ESTAT OBSERVATS AL RIU ANOIA ENTRE ELS
ANYS 1988 -1994

Ardeids

Martinet de nit (*Nycticorax nycticorax*). OB

Bernat pescaire (*Ardea cinerea*). H

Anàtids

Ànec coll-verd (*Anas platyrhynchos*). OB

Accipítrids

Arpella (*Circus aeruginosus*). OB

Aligot (*Buteo buteo*). NS

Àliga cuabarrada (*Hieraetus fasciatus*). OB

Falcònids

Xoriguer (*Falco tinnunculus*). NS

Fasiànids

Perdiu (*Alectoris rufa*). NS

Ràl.lids

Rascló (*Rallus aquaticus*). NP

Polla d'aigua (*Gallinula chloropus*). NS

Caràdrids

Fredeluga (*Vanellus vanellus*). OB

Escolàpids

Becada (*Scolax rusticola*). H

Xivita (*Tringa ochropus*). OB

Xivitona (*Actitis hypoleucos*). H

Colúmbids

Colom roquer (*Columba livia*). NS

Xixella (*Columba oenas*). NS

Tudó (*Columba palumbus*). NS

Tórtora (*Streptopelia turtur*). NS

Cucúlids

Cucut (*Cuculus canorus*). NS

Apòdids

Falciot negre (*Apus apus*). NS

Ballester (*Apus melba*). OB

Alcedínids

Blauet (*Alcedo atthis*). NP

Meròpids

Abellarol (*Merops apiaster*). NS

Upúpids

Puput (*Upupa epops*). NS

Pícids

Picot verd (*Picus viridis*). NS

Picot garser gros (*Dendrocopos major*). NS

31 de maig de 1987. *Dendrocopos major*. (fotografia: Josep M. Miret i Sendra)

Hirúndids

Oreneta de rivera (*Riparia riparia*). OB

Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*). NS

Oreneta vulgar (*Hirundo rustica*). NS

Oreneta cuablanca (*Delichon urbica*). NS

Motacíl.lids

- Titella (*Anthus pratensis*). H
Cuereta groga (*Motacilla flava*). OB
Cuereta torrentera (*Motacilla cinerea*). NS
Cuereta blanca o pastorella (*Motacilla alba*). NS

Troglodítids

- Cargolet (*Troglodytes troglodytes*). NS

Prunèl.lids

- Pardal de bardissa (*Prunella modularis*). H

Túrdids

- Pit roig (*Erithacus rubecula*). NS
Rossinyol (*Luscinia megarhynchos*). NS
Cotxa fumada (*Phoenicurus ochruros*). H
Bitxac rorenc (*Saxicola rubetra*). OB
Merla blava (*Monticola solitarius*). NS
Merla (*Turdus merula*). NS
Tord (*Turdus philomelos*). NS
Griva (*Turdus viscivorus*). OB

Sílvids

- Rossinyol bastard (*Cettia cetti*). NS
Trist (*Cisticola juncidis*). NS
Boscarla de canyar (*Acrocephalus scirpaceus*). OB
Balquer (*Acrocephalus arundinaceus*). NS
Bosqueta pàl.lida (*Hippolais pallida*). OB
Bosqueta vulgar (*Hippolais polyglotta*). NS
Tallarol de garriga (*Sylvia cantillans*). NS
Tallarol del capnegre (*Sylvia melanocephala*). NS
Tallarol de casquet (*Sylvia atricapilla*). NS
Mosquiter pàl.lid (*Phylloscopus bonelli*). NS
Mosquiter groc petit (*Phylloscopus collybita*). H
Reietó (*Regulus regulus*). H
Bruel (*Regulus ignicapillus*). NS

Muscicàpids

- Papamosques gris (*Muscicapa striata*). NS
Mastegatxes (*Ficedula hypoleuca*). OB

Egitàlids

Mallerenga cuallarga (*Aegithalos caudatus*). NS

Pàrids

Mallerenga emplomallada (*Parus cristatus*). NS

Mallerenga blava (*Parus caeruleus*). NS

Mallerenga carbonera (*Parus major*). NS

Cèrtids

Raspinell (*Certhia brachydactyla*). NS

Remízids

Teixidor (*Remiz pendulinus*). NS

Oriòlids

Oriol (*Oriolus oriolus*). NS

Lànids

Capsigrany (*Lanius senator*). NS

Còrvids

Gaig (*Garrulus glandarius*). NS

Garsa (*Pica pica*). NS

Cornella (*Corvus corone*). OB

Plocèids

Pardal comú (*Passer domesticus*). NS

Pardal roquer (*Petronia petronia*). NS

Fringíl.lids

Pinsà comú (*Fringilla coelebs*). NS

Gafarró (*Serinus serinus*). NS

Verdum (*Carduelis chloris*). OB

Cadarnera (*Carduelis carduelis*). NS

Lluer (*Carduelis spinus*). H

Emberícids

Verderola (*Emberiza citrinella*). H

Gratapalles (*Emberiza cirrus*). NS

Sit negre (*Emberiza cia*). NS

Repicatalons (*Emberiza schoeniclus*). H

BIBLIOGRAFIA

- BERTEL, B. (1980). *Guia de las aves de España y Europa* (Ediciones Omega). Barcelona.
- CALVO, A. M.; BARTROLÍ, M. GUARRO, J. (1983). *Estudio de la microflora de las aguas superficiales del río Anoia*. Collectanea Botanica, vol. 14.
- "Geografia de Catalunya", vol. 3. Barcelona: AEDOS (1968).
- "Gran geografia comarcal de Catalunya", vol. 5, Barcelona: Fundació Enciclopèdia Catalana (1982)
- MALUQUER I SOSTRES, J. (1956) *Els ocells de les terres catalanes*, vol. 1 i 2. Editorial Barcino.
- MASELLES, R.M.; CARRERES, J.; FARRÉS, A.; NINOT, J.M. (1988) *Història Natural dels Països Catalans*, vol. 6. Enciclopèdia Catalana.
- MESTRES I RAVENTÓS, P. (1989) *Manual de pedagogia ornitològica*. Museu de Vilafranca.
- MUNTANER, J.; FERRER, X. i MARTINEZ VILALTA, A. (1984) *Atlas dels ocells nidificants de Catalunya i Andorra*. Editorial Kretes. Barcelona
- PETERSON; MOUNTFORT i HOLLOM (1989) *Guia dels ocells dels Països Catalans i d'Europa*. Editorial Omega. Barcelona
- ROMANÍ I GUERRA, A. (1917) *A Qualques Vertebrats de Capellades i Sa Comarca. Espècies Observades des de l'any 1904-1917*. Institució Catalana d'Història Natural.
- SAEZ-ROYUELA, R. (1980) *Guia de las aves de la Península Ibérica*. Incafo. Madrid.
- TORRES, J. A.; CARDENAS, A. M.; BACH, C. (1983) *Estudio de la comunidad de Passeriformes de la Laguna del Zóñar (Córdoba, España)*. Publ. del Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. Madrid.

